

یک نکته از بزرگان

آیت‌الله العظمی سیبانی:

**سلیقه خود را
بر خواست خدا مقدم نکنید**

روایت: آیت‌الله العظمی سیبانی با اشاره به بحث انضباط اسلامی، به آیه ابتدایی سوره مبارکه حجرات اشاره کرد و گفت: **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْدُمُوا قِيَمًا يَذِي اللّٰهُ وَرَسُولُهُ** وَاتَّقُوا اللّٰهَ إِنَّ اللّٰهَ شَبِيحٌ عَلِيمٌ. در این آیه فرموده است بر خدا و رسول خدا(ص) سبقت نگیرید. برخی از مسلمین قصد داشتند در دین طبق سلیقه خود عمل کنند ولی این انضباط اسلامی نیست. امیرمؤمنان(ع) در نهج البلاغه فرمودند مسلمان واقعی کسی است که تسلیم در برابر احکام خدا باشد و سلیقه خود را بر آن مقدم نکند.

آیت‌الله العظمی جعفر سیبانی از مراجع معظم تقلید، شامگاه هفتم آبان در ادامه سلسله میاحت اخلاق خود در مؤسسه امام صادق(ع) با بیان اینکه در مورد انسان نظرات مختلفی وجود دارد، گفت: اگر از فلاسفه بپرسیم انسان کیست، خواهند گفت انسان، موجودی متفکر است، یعنی بر عقلانیت انسان تکیه می‌کنند ولی این تعریف، کامل نیست زیرا بخشی از انسانیت انسان را عقل او تشکیل می‌دهد و بخش مهم دیگری، غرایز و خواسته‌های درونی انسان است.

آیت‌الله العظمی سیبانی بیان کرد: قرآن هم از علم تعریف کرده است، لذا ۷۹ بار این کلمه آمده است، ولی در عین حال در مورد نفس هم بحث کرده است و می‌فرماید: **وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا**؛ بنابراین اخلاق در مورد غرایز است، حال می‌پرسیم آیا این غرایز باید رها شوند یا باید تحت برنامه باشند؟ خودخواهی و زیاده‌طلبی انسان نباید رها شود، زیرا این نسل‌کشی و جنگ‌ها نتیجه همین غرایز است. حتی خودخواهی هم خوب است، زیرا اگر گرگی به انسان حمله کند باید از خودش دفاع کند یا خشم ویرانگر است ولی مقداری از آن لازم است و اگر خشم نباشد انسان طعمه حیوان می‌شود.

همراه غرایز در دست دین باشد، نه عقل و علم

استاد درس خارج حوزه با بیان اینکه برخی می‌گویند باید زمام این غرایز را به علم بدهیم، گفت: ما متکر این نیستیم که علم تا حدودی، می‌تواند در کنترل غرایز کمک کند و مؤثر باشد، ولی به تنهایی از دست او کاری بر نمی‌آید؛ الان دشمنان خدا در زمین دست به جنایت می‌زنند و جهان را ملتهب کرده‌اند و درس‌خوانده و عالم و دانشگاهی هستند که بمب فسفری و بمب‌های چند تنی تولید می‌کنند و بر سر مردم مظلوم در کشورها می‌ریزند. وی اضافه کرد: برخی می‌گویند زمام غرایز را به دست خرد و عقل بدهیم، ولی عقل هم به تنهایی نمی‌تواند این کار را بکند، زیرا عقل هم خودش گاهی محکوم غرایز خواهد شد، بنابراین از نظر اسلام، انسان مرکب از عقل و غریزه است؛ فکر برای حوزه و غریزه برای اخلاق است و آن را باید به دست دین و مذهب و خدانشاسی بدهیم و انسان بداند احوالی که انجام می‌دهد حساب و کتاب دارد.

این مرجع تقلید اظهار کرد: اخلاق متکی بر ایمان به خدا و روز قیامت است که می‌تواند جامعه را اصلاح کند؛ الان غرب درصدد خاموش کردن آتش نیست و دنبال گسترش آن است؛ آمریکا و غرب دنبال تقسیم عادلانه منافع نیستند و مسابقات تسلیحاتی در دنیا به راه انداخته‌اند؛ این‌ها اخلاق دارند ولی مبتنی بر دین و روز رستاخیز نیست، بلکه اخلاق سکولار دارند.

آیت‌الله العظمی سیبانی با اشاره به بحث انضباط اسلامی، به آیه ابتدایی سوره مبارکه حجرات اشاره کرد و گفت: **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْدُمُوا قِيَمًا يَذِي اللّٰهُ وَرَسُولُهُ** وَاتَّقُوا اللّٰهَ إِنَّ اللّٰهَ شَبِيحٌ عَلِيمٌ. در این آیه فرموده است بر خدا و رسول خدا(ص) سبقت نگیرید؛ برخی از مسلمین قصد داشتند طبق سلیقه خود در دین عمل کنند ولی این انضباط اسلامی نیست؛ امیرمؤمنان(ع) در نهج البلاغه فرمودند مسلمان واقعی کسی است که در برابر احکام خدا تسلیم باشد و سلیقه خود را بر آن مقدم نکند. وی افزود: در یکی از جنگ‌ها که با ماه مبارک رمضان مصادف شد پیامبر(ص) روزه را شکستند و آب طلبیدند، ولی برخی مقدس‌نماها که سلیقه خود را بر دین مقدم می‌کنند اعتراض کردند. وقتی به پیامبر(ص) اطلاع دادند، فرمودند این‌ها همان گروه عصیانگران هستند و بعد آیه اول سوره حجرات را قرائت فرمودند که مسلمین نباید بر خدا و پیامبر(ص) پیشی بگیرند.

مصطفی‌تقری‌ای متفاوت‌دین

استاد درس خارج حوزه علمیه با بیان اینکه در گذشته دور برخی از مردم سطحی‌نگر از یرق استفاده نمی‌کردند و آن را حرام می‌دانستند، زیرا باعث کشته شدن می‌شود، گفت: مدتی هم رادیو و تلویزیون مورد بحث بود و برخی کناره‌گیری می‌کردند، ولی ما نباید سلیقه خودمان را بر دین تحمیل کنیم، باید انضباط اسلامی داشته باشیم و دستورات اسلام را رعایت کنیم.

آیت‌الله العظمی سیبانی اظهار کرد: همه جوانان از سنین جوانی تصمیم بگیرند بر مبنای قرآن و دستورات دینی کارها را پیش ببرند و بداند خداوند به تعبیر قرآن، علیم و بصیر است، در ذیل همه آیات قرآن، نکته وجود دارد و در جایی اگر سخن از علیم بصیر فرمود، یک نکته و اگر فرمود غفور رحیم نکته دیگری دارد. در آیه اول سوره حجرات هم از تعبیر صبیح علیم استفاده شده است، یعنی خدا می‌داند و شنواست که شما بر دستوراتش پیشی گرفته‌اید یا پایبند هستید.

بازتعریف تکان دهنده ثروت و تنگدستی در مکتبی که غنای نفس را سرمایه اصلی انسان می‌داند

اشتباه می‌کردیم؛ فقر این نیست

فقر دل، ویرانگرترین و مهلک‌ترین نوع فقر است. دل انسان، کانون هویت او است و باید سرشار از محبت به خدا، بندگی خالصانه، عشق به مخلوقات و رهایی از زندان تنگ خودمحوری باشد

این مفهوم را با تعبیری قاطع‌تر بیان می‌فرمایند: «فقرُ النَّفْسِ شرُّ الفقرِ»؛ فقر نفس، بدترین نوع فقر است، فقر در لغت به معنای نیاز و احتیاج است. گاهی این نیاز، مالی و مادی است، گاهی علمی و گاهی تیز روحی و اخلاقی. آنچه در عرف عمومی جامعه رایج است، بیشتر به فقر مالی اشاره دارد که بدون شک پدیده‌ای ناپستد و زمینه‌ساز بسیاری از انحرافات است. اما فقر معنوی از همه این‌ها خطرناک‌تر و بنیادین‌تر است.

«از نژاده روز حساب، تجلی سرمایه اندی

رئیس پژوهشگاه مطالعات فقه معاصر توضیح می‌دهد: فرض کنید شخصی از نظر علمی فقیر باشد اما نفس غنی و باگرامتی داشته باشد. این یک نقص است اما لزوماً به یک فاجعه ختم نمی‌شود. اما اگر فردی داتشمند و متخصص باشد ولی از نظر روحی و معنوی فقیر باشد، آسیب‌های او برای خود و جامعه به مراتب بیشتر است؛ زیرا او ابزار قدرتمندی در اختیار دارد اما اخلاق و جهت‌گیری الهی برای استفاده صحیح از آن را ندارد. در اینجااست که سرمایه مالی و علمی، اگر با فقر نفس همراه شود، خود به بزرگ‌ترین مانع برای رشد و کمال انسان تبدیل می‌شود. نباید فراموش کرد مهم‌ترین

زخم عمیق‌تری بر سرنوشت ابدی انسان باقی می‌گذارد؟ آیت‌الله نورمغیدی در پاسخ به این پرسش تأکید می‌کنند: پاسخ‌اهل بیت(ع) کاملاً روشن است: فقر دل، ویرانگرترین و مهلک‌ترین نوع فقر است. دل انسان، کانون هویت او است و باید سرشار از محبت به خدا، بندگی خالصانه، عشق به مخلوقات و رهایی از زندان تنگ خودمحوری باشد. این یک معادله معنوی دقیق است: هرچه حجم «خودخواهی» در وجود انسان کمتر شود، تجلی و حضور «خداوند» در هستی او پرزنگ‌تر و ملموس‌تر می‌شود.

این استاد درس خارج حوزه علمیه قم ادامه می‌دهد: غنای نفس، آن سرمایه عظیمی است که انسان می‌تواند با آن نه فقط در این دنیا، بلکه در سرای ابدی نیز معامله کند و در سخت‌ترین پیچ‌های زندگی از آن بهره‌مند شود. این همان عزتی است که اجازه نمی‌دهد انسان در برابر غیر خدا سر خم کند و کرامت خود را برای بدست آوردن متاع ناچیز دنیا بفروشد. از خداوند متعال باید بخواهیم به همه ما این ثروت حقیقی، یعنی غنای نفس را عطا فرماید و ما را از فقر ویرانگر دل محافظت کند.

برای تبیین عمیق‌تر این موضوع، آیت‌الله نورمغیدی به کلامی دیگر از امیرالمؤمنین(ع) اشاره کرده و می‌گوید: «مولای متقیان علی(ع) در «غرر الحکم» و درر الکلم»

مریم احمدی شیروان ۱ چرا هرچه بیشتر می‌دویم، کمتر احساس رضایت می‌کنیم؟ چرا با وجود تمام دستاوردهای مادی، یک حفره عمیق درون ما باقی می‌ماند که با هیچ خریدی پر نمی‌شود؟ این احساس، یک توهم شخصی نیست؛ بلکه نشانه یک خطای بزرگ در نظام ارزشی ماست، ما برای سنجش ثروت از معیارهای اشتباهی استفاده می‌کنیم.

گویا ترانامه‌ای که تمام عمر برای پر کردن آن تلاش کرده‌ایم، در روز حساب نهایی، اعتباری ندارد. پس سرمایه حقیقی چیست و ویرانگرترین فقر کدام است؟ این نگاه واژگون و انقلابی به مفاهیم بنیادین زندگی، دقیقاً همان چیزی است که در قلب معارف اهل بیت(ع) می‌درخشد. برای یافتن پاسخ این پرسش‌ها، به سراغ آیت‌الله سید مجتبی نورمغیدی، رئیس پژوهشگاه مطالعات فقه معاصر رفته‌ایم.

«خرومندان فقیر، تهیدستان غنی

چرا گاهی با وجود انباشت ثروت، احساس عمیق فقر و تهیدستگی رهایمان نمی‌کند؟ این پرسش، دغدغه‌ای است که بسیاری از ما در زندگی مدرن با آن روبه‌رو هستیم؛ یک خلأ درونی که با هیچ دارایی مادی پر نمی‌شود.

آیت‌الله سید مجتبی نورمغیدی در پاسخ به این دغدغه، کلید حل این معما را در گنجینه معارف اهل بیت(ع) می‌داند و با اشاره به وصیتی تکان‌دهنده از امام باقر(ع) به شاگرد برجسته‌شان، جابر بن یزید جعفی، می‌گوید: در کتاب گرانسنگ تحف‌المقول، کلامی از امام محمدباقر(ع) وجود دارد که شایسته است سرمشق زندگی امروز ما باشد. ایشان فرموده‌اند: «لَا فِقْرَ كَفَقْرٍ الْقَلْبُ وَلَا غِنًى كَغِنَى النَّفْسِ»؛ یعنی هیچ فقری همچون تهیدستی و نیازمندی قلب نیست و هیچ ثروتی به بلندی بی‌نیازی و غنای نفس نمی‌رسد. این کلام، یک بازتعریف کامل از نظام ارزشی ما ارائه می‌دهد. بی‌تردید فقر مالی و تنگدستی، پدیده‌ای مذموم و آسیب‌زاست که در روایات متعدد، آثار منفی آن گوشزد شده است، اما از نگاه عمیق اهل بیت(ع)؛ فقر حقیقی، خالی بودن دل از فضائل و غنای واقعی، بی‌نیازی درونی است که انسان را به اوج کرامت می‌رساند.

وی اضافه می‌کند: ما در دنیای امروز با پدیده‌ای مواجه هستیم که این حدیث شریف، آن را به زیبایی به تصویر می‌کشد. چه بسا افرادى که از ثروت مادی لبریزند اما قلبشان فقیر است؛ اسیر حرص، حسد، کینه و اضطراب دائمی برلى انباشتن بیشتر هستند. اینان هرگز طعم آرامش را نمی‌چشند. در مقابل، چه بسا انسان‌هایی که از نظر مادی در تنگنا به سر می‌برند اما دلی چنان غنی و نفسی چنان بی‌نیاز دارند که تمام دنیا با جلوه‌های قریب‌ده‌اش در برابر عظمت روحی آنان کوچک و ناچیز است.

هیرانگرترین نوع تهیدستی

این نگاه عمیق، ما را به یک اولویت‌بندی حیاتی فرا می‌خواند. اگر قرار باشد از یک فقر بیش از دیگری بپهرسیم، کدام است؟ آنکه معیشت ما را تهدید می‌کند یا آنکه کرامت و هویت ما را به تاراج می‌برد؟ کدام‌یک

خبر

استفاده مالزی از هوش مصنوعی برای تسریع در نظارت بر چاپ قرآن کریم

خدمت هوش مصنوعی به معجزه جاوید

مالزی از هوش مصنوعی برای تسریع در فرایند نظارت

بر چاپ صحیح قرآن کریم استفاده می‌کند.

این روزها تب استفاده از هوش مصنوعی در رشته‌ها و حوزه‌های گوناگون بالاست و دست‌اندرکاران و کارشناسان در حوزه‌های مختلف در پی آن هستند از این ابزار نوین برای ارتقا بخشیدن به روند کارها و اصلاح شیوه‌ها و همچنین تسریع فرایندها کمک بگیرند. همچنین در کسب و کارها، به روز نگه داشتن توانایی هوش مصنوعی برای بهبود بهره‌وری و کیفیت خروجی و در عین حال کاهش زمان از کار افتادگی و هزینه‌ها مورد توجه قرار گرفته است. چاپ و نشر کتاب یکی از حوزه‌هایی است که بهره‌گیری از هوش مصنوعی در آن مورد توجه قرار گرفته است. در نگاه نخست، طراحی و گرافیک نخستین کارکرد هوش مصنوعی در صنعت چاپ و نشر به نظر می‌رسد، درحالی که نظارت بر چاپ، یکی از کارکردهای مفید و تسریع‌بخش هوش مصنوعی در صنعت چاپ و نشر است.

در این راستا کشور مالزی از نوعی سیستم جدید برای نظارت دقیق‌تر و تسریع در روند چاپ کتب قرآن بهره گرفته است. در این مورد در گزارش‌ها آمده است سیستم جدید در مالزی به نام iTAQ از هوش مصنوعی برای سرعت بخشیدن به روند بررسی اعتبار قرآن‌های چاپ‌شده استفاده خواهد کرد. وزارت کشور مالزی این سیستم تأیید مبتنی بر هوش مصنوعی را برای بررسی سریع و دقیق نسخه‌های چاپی قرآنی

معرفی کتاب

پیامبر اسلام(ص) روشنایی‌بخش روزهای تاریک بشر

تلاشی برای ترسیم سیمای حقیقی پیامبر اسلام ﷺ

تجزیه و تحلیل قرار داده و در فصل ششم نیز داستان آیه‌های شیطانی را که صحت آن مورد تردید است، بازگو می‌کند.

کارن آرمسترانگ در مقدمه کتاب «محمد(ص)؛ زندگی‌نامه پیامبر اسلام» به هدف از نوشتن این اثر اشاره و نکاتی تأمل برانگیز بیان می‌کند: «من این کتاب را به این خاطر نوشتم که درواقع، افسوس می‌خورم سیمای محمد(ص) برای مردم غرب فقط تصویری باشد که کتاب رشدی ارائه می‌دهد. حتی اگر می‌فهمیدم هدف رشدی از این داستان چه بوده است، باز هم بیان حقایق مربوط به سیمای واقعی محمد(ص) برایم بسیار مهم می‌بود، زیرا محمد(ص) را یکی از نوادر تاریخ بشریت یافته بودم». در پایان تئوز این کتاب نیز جمله‌های تأمل برانگیز دیگری از کارن آرمسترانگ می‌خوانیم: «در غرب هیچ‌گاه موفق به رویارویی با اسلام نبوده‌ایم، عقاید ما در مورد این دین، کوچک‌انگازانه و خودپیتانه بوده، اما حال آموخته‌ایم که نمی‌توانیم در چنین عادت‌ی از نادانی و تعصب باقی بمانیم».

گفتنی است کارن آرمسترانگ (زاده ۱۹۴۴) نویسنده و پژوهشگر انگلیسی است که تاکنون ۱۲ کتاب درباره دین‌شناسی تطبیقی تألیف کرده است. کتاب «محمد(ص) زندگی‌نامه پیامبر اسلام» تألیف کارن آرمسترانگ و ترجمه کیانوش حشمتی با ۴۳۳ صفحه و شمارگان ۲۲۰ نسخه از سوی انتشارات حکمت منتشر شده است.

